

1. Įmonė ketina platinti virtualių valiutų žetonus, kurie suteiktų teisę jų savininkams dalyvauti valdant įmonę bei gauti dividendus. Ar tokiai įmonės veiklai būtų taikomi finansų rinką reguliuojantys teisės aktai? Jei taip, tai kokie?

Tikėtina, kad tokiu atveju žetonai būtų prilyginami vertybiniais popieriams, todėl jų platinimui būtų taikomos Vertybinių popierių įstatymo nuostatos. Tai reiškia, kad prieš pradėdama žetonų platinimą Lietuvoje įmonė turėtų parengti ir paskelbti Lietuvos banko patvirtintą prospektą (išskyrus įstatyme nustatytas išimtis, pavyzdžiui, jeigu įmonės visų siūlomų vertybinių popierių bendra pardavimo vertė valstybėse narėse nesiekia 5 mln. eurų per metus, jeigu vertybiniai popieriai siūlomi tik profesionaliems investuotojams ir kt.). Tuo atveju, jeigu būtų planuojama žetonų antrinė apyvarta, ji turėtų būti vykdoma Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyta tvarka. Jei įmonė yra Lietuvos banko prižiūrimas finansų rinkos dalyvis, teikiantis finansines paslaugas (pvz. draudimo įmonė, bankas, el. pinigų įstaiga ir t.t.), ji galėtų platinti šiuos žetonus tik finansines paslaugas atskyrusi nuo veiklos, susijusios su virtualiomis valiutomis.

2. Bendrovė neteikia finansinių paslaugų, tačiau turi internetinę platformą, kurioje planuoja prekiauti virtualiomis valiutomis. Ar tokiai bendrovės veiklai reikalinga kokia nors licencija?

Virtualių valiutų pardavimas ar kitokio pobūdžio sandorių dėl virtualių valiutų sudarymas, kai tokia veikla neturi finansinių paslaugų požymių, nebūtų vertinama kaip finansų rinkos dalyvio veikla ir atitinkamai nėra reguliuojama teisės aktais. Tačiau tais atvejais, kai bendrovė tarpininkauja dėl sandorių su virtualiomis valiutomis, kurios turi finansinių priemonių požymių (pavyzdžiui, su virtualiomis valiutomis susiję sandoriai dėl kainų skirtumo), bendrovės veikla laikytina investicinių paslaugų teikimu ir jai taikytini Finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatyti reikalavimai (pareiga gauti finansų maklerio įmonės licenciją, laikytis reikalavimų veiklai ir kt.).

3. Ar finansų maklerio įmonė gali tarpininkauti platinant virtualių valiutų žetonus per jos administruojamą prekybos platformą?

Finansų maklerio įmonė yra finansų rinkos dalyvis, kurio veiklą prižiūri Lietuvos bankas, todėl jis negali imtis veiklos, susijusios su virtualiomis valiutomis. Pastaroji veikla nėra suderinama su finansų maklerio įmonės teikiamomis investicinėmis paslaugomis – jeigu finansų maklerio įmonė vis dėlto nuspręstų imtis tarpininkavimo platinant virtualias valiutas, turėtų šią veiklą aiškiai atskirti nuo savo pagrindinių paslaugų.

4. Finansinių paslaugų neteikianti įmonė ketina platinti virtualių valiutų žetonus, grįsdama juos paramos principu. Žetonų įsigiję gyventojai suteiks paramą įmonės kapitalui pritraukti ir veiklai vystyti. Žetonų savininkai neįgis jokių finansinių priemonių, o įsigyti žetonai tik patvirtins asmenų dalyvavimo paramoje faktą, nesuteikdami jų savininkams jokių papildomų teisių, t.y. įmonė neįsipareigos gražinti žetonų savininkams jų suteiktos paramos vertės, žetonų savininkai neturės teisės dalyvauti įmonės valdymo procese, reikalauti pelno dalies, gauti palūkanų ar kitokio finansinio atlygio. Ar tokiai veiklai būtų taikomas koks nors specialus teisinis reguliavimas?

Jeigu įmonė rinktų lėšas kaip neatlygintą paramą, o žetonai nesuteiktų jokių turtinių ar neturtinių teisių jų savininkams, nesant kitų reikšmingų sąlygų, finansų rinką

reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai taikomi nebūtų. Tačiau jeigu žetonai bus naudojami finansų rinkos dalyviui steigti, bus taikomi teisės aktuose nustatyti reikalavimai kapitalui (žr. 9 klausimą).

5. Ar finansines ar draudimo paslaugas teikianti įmonė gali priimti įmokas už paslaugas virtualiomis valiutomis?

Kadangi minėta įmonė, būtų Lietuvos banko prižiūrimas finansų rinkos dalyvis, ji negalėtų priimti atsiskaitymų virtualiomis valiutomis. Atsiskaitymo už prekes ar paslaugas virtualia valiuta paslaugų teikimas nėra suderinamas su finansinių paslaugų teikimu.

6. Ar sutelktinio finansavimo platformą administruojantis operatorius gali šioje platformoje paskelbti projektą, kuriuo siekiama pritraukti finansavimą virtualiomis valiutomis?

Sutelktinio finansavimo platformos operatorius yra Lietuvos banko prižiūrimas finansų rinkos dalyvis, todėl veikla, susijusi su virtualiomis valiutomis (operacijų jomis vykdymas, platformos, kurioje finansavimas projektams pritraukiamas virtualiomis valiutomis, administravimas) nėra suderinama su sutelktinio finansavimo platformos operatoriaus teikiamomis finansinėmis paslaugomis. Jeigu operatorius norėtų imtis su virtualiomis valiutomis susijusio verslo, pastarąją veiklą jis turėtų tiek juridiskai, tiek faktiškai atskirti nuo teikiamų finansinių paslaugų veiklos.

7. Ar licencijuota įmonė savo mobiliojoje aplikacijoje, kurioje teikia ir finansines paslaugas, gali sudaryti galimybę klientams naudotis trečiųjų asmenų teikiamomis paslaugomis – atsiskaityti virtualiomis valiutomis, keisti virtualias valiutas į realias valiutas, investuoti į virtualias valiutas?

Nors su virtualiomis valiutomis susijusią veiklą vykdytų tretieji asmenys, licencijuota įmonė (kaip finansų rinkos dalyvis), turėtų užtikrinti, kad finansinių paslaugų veikla būtų labai aiškiai atskirta nuo veiklos, susijusios su virtualiomis valiutomis. Įmonė neturėtų savo teikiamų finansinių paslaugų susieti su trečiųjų asmenų teikiamomis su virtualiomis valiutomis susijusiomis paslaugomis, nenaudoti savo pavadinimo veikloje, susijusioje su virtualiomis valiutomis, nekurti įspūdžio, kad būtent įmonė teikia su virtualiomis valiutomis susijusias paslaugas.

8. Elektroninių pinigų įstaigos klientu nori tapti asmuo, kuris elektroninių pinigų įstaigoje atidarytą mokėjimo sąskaitą naudos atsiskaitymams už prekybą virtualiomis valiutomis. Ar tokio kliento atžvilgiu gali būti atliekamas supaprastintas tapatybės nustatymas, kaip nurodyta Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (elektroninių pinigų atvejais, kai bendrai per kalendorinius metus įvykdytų operacijų vertei taikoma 1 000 eurų arba ją atitinkančios sumos užsienio valiuta riba, <...>ir atvejais, kai tais pačiais kalendoriniais metais elektroninių pinigų turėtojo prašymu išperkama 500 eurų arba ją atitinkanti suma užsienio valiuta ar didesnė suma grynaisiais pinigais)?

Pagal minėto įstatymo 15 straipsnį, supaprastintas kliento tapatybės nustatymas gali būti atliekamas, jeigu pagal finansų įstaigų ar kitų įpareigotųjų subjektų nustatytas rizikos vertinimo ir valdymo procedūras nustatoma maža pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika ir tenkinamos kitos šiame straipsnyje numatytos sąlygos.

Su virtualiomis valiutomis susijusi veikla, įskaitant prekybą virtualiomis valiutomis, kelia didesnę pinigų plovimo ir (ar) terorizmo finansavimo riziką, todėl asmens tapatybės supaprastinta tvarka nustatymui skirtos priemonės nebūtų pakankamos.

9. Įmonė, neteikianti finansinių paslaugų, ketina virtualių valiutų žetono platinimo metu surinktas lėšas panaudoti licencijuojamo finansų rinkų dalyvio kapitalui suformuoti. Ar taip galima?

Atsakymas priklauso nuo teisės aktuose nustatytų reikalavimų finansų rinkos dalyvio kapitalui. Pateikiame pavyzdį, kai žetonų platinimo metu surinktas lėšas įmonė siektų panaudoti banko kapitalui formuoti. Banko licencijavimo metu yra atsižvelgiama į tokius aspektus kaip: 1) ar steigiamas bankas turi Bankų įstatyme nustatytą minimalų banko kapitalą; 2) ar nėra pagrindo įtarti, kad siekiant įgyti banko kvalifikuotąją kapitalo dalį vykdoma ar įvykdyta arba buvo bandyta įvykdyti pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikla, kaip tai apibrėžta Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme, ar kad toks įsigijimas gali padidinti tokių veiksmų pavojų; 3) ar steigiamas bankas po licencijos išdavimo sugebės tenkinti kapitalo ir pakankamumo rodiklius, nustatytus Reglamente (ES) Nr. 575/2013.

Banko steigėjai turi gebėti identifikuoti ir atskleisti visus, nepriklausomai nuo pirkinio sumos, žetonų pirkėjus, nepaisant to ar žetonų platinimas yra paramos ar atlygintino tipo, ir nustatyti koku būdu žetonų pirkėjai įgijo investuojamas lėšas. Kadangi žetonų platinimas yra laikoma itin rizikinga ir nepatikima priemone kapitalui pritraukti, bankas turėtų įrodyti, jog yra pasirengęs visą veiklos laikotarpį tenkinti kapitalo pakankamumo reikalavimus remdamasis ir kitais šaltiniais. Steigiamam bankui žetonų platinimo būdu suformuotas kapitalas būtų vertinamas itin kritiškai ir galėtų būti kliūtis banko licencijai išduoti.

Atkreipiame dėmesį, kad jau įsteigtas bankas ar kitas finansų rinkos dalyvis, gavęs Lietuvos banko leidimą prižiūrimai veiklai vykdyti, virtualių valiutų žetonų platinti negalėtų.